

Voorzitter EY Accountants gewaarschuwd om kwaliteitsstelsel

De voorzitter van EY Accountants had er als bestuurlijk verantwoordelijke voor het kwaliteitsstelsel voor moeten zorgen dat het duidelijk was dat een boeterapport voor De Nederlandsche Bank was opgesteld door niet-accountants, die zich niet hoefden te houden aan de beroepsregels voor accountants.

Accountantskamer

Zaaknummers:	18/735 Wtra AK	
Datum uitspraak:	06 september 2019	→
Oordeel:	deels gegrond	
Maatregel:	waarschuwing	
Status:	vernietigd / ongegrond, CbB 14 september 2021, 19/1547	
Vindplaats:	ECLI:NL:TACAKN:2019:59 , Samenvatting CbB-uitspraak	

Lex van Almelo

Belangrijkste feiten

In januari 2017 legt De Nederlandsche Bank (DNB) een boete van bijna vijf miljoen euro op aan een vermogensbeheerder. Een pensioenfonds, dat is gelieerd aan de vermogensbeheerder, heeft zich namelijk bezondigd aan ongeoorloofde nevenactiviteiten. De hoogte van de boete is gebaseerd op het voordeel van 4,9 miljoen euro, dat de beheerder en het fonds zouden hebben behaald. Bij wijze van straf is de boete verhoogd met 37.500 euro.

De vermogensbeheerder betwist de hoogte van het behaalde voordeel en baseert zich daarbij op een rapport van een eigen expert. Die expert becijfert het behaalde voordeel op minder dan twee miljoen. DNB vraagt EY Accountants in augustus 2017 het rapport van de expert te beoordelen. In januari 2018 komt EY met een alternatieve berekening, die is ondertekend door de advisory-partner, een wiskundige/actuaris, en een pensioenadvocaat. Op basis van de bevindingen van EY neemt de toezichthouder de conclusie van de expert niet over.

De vermogensbeheerder dient een klacht in tegen de bestuursvoorzitter van EY Accountants.

Klacht

De bestuursvoorzitter:

- a. is eindverantwoordelijk voor het rapport, dat allerlei tekortkomingen vertoont en de indruk geeft dat het is opgesteld door een registeraccountant;
- b. heeft als eindverantwoordelijke voor het rapport niet objectief gehandeld door onder meer te kiezen voor één scenario en mogelijke alternatieven niet te vermelden;
- c. heeft als eindverantwoordelijke voor het rapport geen hoor en wederhoor laten toepassen;
- d. heeft als eindverantwoordelijke voor het rapport niet onderkend dat het onderzoek een persoonsgericht karakter had;
- e. heeft in strijd gehandeld met het vakbekwaamheid- en zorgvuldigheidsbeginsel en/of het professionaliteitsbeginsel, omdat hij:
  1. in het kader van het kwaliteitssysteem van EY Accountants geen maatregelen heeft getroffen om de indruk te voorkomen dat een rapport van de service line advisory is uitgebracht onder verantwoordelijkheid van een accountant;
  2. er verantwoordelijk voor is dat in het kwaliteitssysteem eisen ontbreken die ervoor zorgen dat de eindverantwoordelijke professional conform de NVKS onderhevig is aan tuchtrecht;
  3. heeft niets gedaan om een einde te maken aan de onvolledigheid en onjuistheid van het EY-rapport en de indruk die daarin wordt gewekt dat het rapport is uitgebracht door een accountant.

Oordeel

De klachtonderdelen e.1 en e.3 zijn gegrond; de rest van de klacht is ongegrond.

Ad a tot en met d

De bestuursvoorzitter is niet direct betrokken geweest bij het opstellen van het rapport en is daarvoor vaktechnisch ook niet verantwoordelijk. Volgens vaste rechtspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven is een accountant niet tuchtrechtelijk aanspreekbaar voor “het handelen of nalaten van een derde die namens het kantoor zelfstandig werkzaamheden verricht als was het diens eigen handelen of nalaten”. (Zie onder meer [deze](#) en [deze uitspraak](#)). De bestuursvoorzitter is dus niet tuchtrechtelijk verantwoordelijk voor de genoemde tekortkomingen.

Ad e.2

Volgens de bestuursvoorzitter heeft hij voldaan aan de inspanningsverplichting om te zorgen voor een deugdelijk kwaliteitssysteem, want:

- er zijn algemene richtlijnen en maatregelen;
- voor de verschillende soorten opdrachten gelden verschillende soorten kwaliteitsvoorschriften;
- de NVKS-opdrachten worden uitgevoerd in de service line assurance;
- overige opdrachten worden uitgevoerd in de service line advisory;
- het stelsel van kwaliteitsbeheersing voor advisory-opdrachten is vastgelegd in de *Advisory Service Quality Policy Guidance*.

De bestuursvoorzitter voert verder aan dat:

- bezwaren tegen de uitkomst van een individuele opdracht niet automatisch moeten leiden tot de conclusie dat het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing niet deugt, zelfs niet als die bezwaren terecht blijken;
- niet alle opdrachten die een accountantskantoor uitvoert zijn NVKS-opdrachten;
- deze opdracht van DNB niet valt onder het regime van de NVKS.

De Accountantskamer is het hiermee eens. Artikel 1 van de *NVKS* definieert een NVKS-opdracht als een assurance- of aan een assurance verwante opdracht die wordt uitgevoerd door een eindverantwoordelijke accountant onder toepassing van de NV COS en gelijkwaardige opdrachten die worden uitgevoerd door een eindverantwoordelijke professional onder toepassing van andere regelgeving dan de NV COS. Het rapport van de wiskundige/actuaris en advocaat is een neerslag van berekeningen op verzoek van een toezichthouder, die een besluit moet nemen op basis van financiële gegevens. Het rapport voldoet niet aan de beschrijving van een assurance-opdracht en is ook geen aan assurance verwante opdracht. De NVKS geldt hiervoor dus niet en de bestuursvoorzitter van EY Accountants is hiervoor dus ook niet verantwoordelijk.

Ad e.1

Voor dit klachtonderdeel is het de vraag of de bestuursvoorzitter tuchtrechtelijk aansprakelijk is voor het kwaliteitssysteem voor andere opdrachten dan NVKS-opdrachten en zo ja of het kwaliteitssysteem voldoet aan de regels. Binnen de kantoororganisatie is de bestuursvoorzitter naar eigen zeggen verantwoordelijk voor de kwaliteit. Hij meent dat de opdracht is uitgevoerd volgens het kwaliteitssysteem dat geldt voor de service line advisory. Op de zitting is echter gebleken dat hij geen waarborgen heeft getroffen om expliciet duidelijk te maken dat opdrachten zijn uitgevoerd door niet-accountants. In dit geval is het rapport uitgebracht op papier met een EY-logo, is de begeleidende brief afkomstig van EY Accountants en is die namens EY Accountants ondertekend.

De bestuursvoorzitter wijst erop dat:

- de opstellers zich niet hebben gepresenteerd als accountants;
- er in het rapport niet is gerefereerd aan accountantsregels;
- de opdracht duidelijk is benoemd als adviesopdracht;
- deze werkwijze in de afgelopen tien jaar zeker niet tot verwarring heeft geleid.

De Accountantskamer concludeert echter dat de kwaliteit bij opdrachten die worden uitgevoerd door *niet*-accountants systematisch (in de uitspraak staat “symptomatisch”) anders wordt gewaarborgd dan bij adviesopdrachten die *wel* worden uitgevoerd door accountants. De cliënten worden echter niet duidelijk geïnformeerd over de gevolgen van de

verschillende kwaliteitssystemen. Daardoor wordt de verwachting gewekt dat de werkzaamheden worden uitgevoerd door een accountant in overeenstemming met de wet- en regelgeving voor accountants. Het kwaliteitssysteem had een maatregel moeten hebben die duidelijkheid op dit punt garandeert.

In het EY-rapport wordt de onjuiste verwachting dat het gaat om accountantswerk versterkt door termen te gebruiken die typisch zijn voor accountantsrapporten, zoals:

- “een rapport van feitelijke bevindingen”;
- “specifiek overeengekomen werkzaamheden”;
- “oordeel”;
- de gebruikelijke “disclaimer”.

Juist wanneer in een organisatie naast accountants ook andere beroepsbeoefenaren werken, moet duidelijk worden gemaakt welke werkzaamheden worden uitgevoerd door welk soort professional. Ook moet duidelijk zijn welke werkzaamheden wel en niet onder verantwoordelijkheid van een accountant worden uitgevoerd. Het ontbreken van een waarborg hiervoor is een tekortkoming van het kwaliteitssysteem.

De bestuursvoorzitter had als zodanig en als direct verantwoordelijke voor de werking van het kwaliteitssysteem moeten beseffen dat dit kan leiden tot verwarring bij gebruikers. Het ontbreken van de waarborg is een tekortkoming, die in strijd is met het fundamentele beginsel van vakbekwaamheid en zorgvuldigheid. De bestuursvoorzitter is hier tuchtrechtelijk verantwoordelijk voor.

Ad e.3

Op grond van artikel 9 van de VGBA moeten accountants zich distantiëren van materieel onjuiste, onvolledige of misleidende informatie. Ook een accountantseenheid en de personen die daarbinnen verantwoordelijk zijn, moeten hiertegen zo nodig maatregelen treffen. De klager heeft de bestuursvoorzitter erop gewezen dat hij de onjuiste, onvolledige en misleidende indruk in het rapport moet wegnemen. Tijdens de behandeling van de klacht is het de Accountantskamer niet gebleken dat EY of de bestuursvoorzitter het nodig vonden om het gebrek in het kwaliteitssysteem alsnog te helen.

De bestuursvoorzitter was de eerst verantwoordelijke accountant voor het kwaliteitssysteem, maar heeft geen passende maatregelen getroffen.

Maatregel

Waarschuwing. De bestuursvoorzitter is sinds 2 mei 2017 verantwoordelijk voor de opzet en werking van het kwaliteitssysteem, maar heeft desgevraagd niets gedaan tegen de “klaarblijkelijke, materiële onvolledigheden”. De Accountantskamer houdt er rekening mee dat de bestuursvoorzitter betrekkelijk kort verantwoordelijk was voor het kwaliteitssysteem, terwijl niet is gebleken dat er voor zijn aantreden klachten waren over mogelijke materiële onvolledigheden.

Annotatie Lex van Almelo

Onder de vlag van Ernst & Young Accountants LLP brengen een wiskundige/actuaris en een advocaat “een rapport van bevindingen” uit. Het rapport ademt in alles een uit dat de werkzaamheden zijn uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van een accountant en volgens de beroepsregels voor accountants. De wiskundige/actuaris en de advocaat komen met een berekening, die De Nederlandsche Bank doet besluiten het bezwaar af te wijzen tegen een opgelegde boete van bijna vijf miljoen euro.

De beboete vermogensbeheerder wijst EY Accountants erop dat ten onrechte de indruk wordt gewekt dat een accountant het rapport heeft uitgebracht. EY Accountants en haar bestuursvoorzitter doen echter niets om de verkeerde indruk weg te nemen en de informatie hierover te corrigeren. Het is niet duidelijk waarom EY dit niet heeft gecorrigeerd. Bij de Accountantskamer wijst de bestuursvoorzitter er in zijn verweer onder meer op dat hij slechts een inspanningsverplichting heeft om te zorgen voor een deugdelijk kwaliteitssysteem, dat dit systeem deugt en dat bezwaren tegen de uitkomst van één opdracht nog niet betekenen dat het systeem tekortschiet.

Vooraf dat laatste argument is pikant. Het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) heeft onlangs immers gezegd dat de AFM op basis van enkele tekortkomingen in wettelijke-controledossiers niet kon concluderen dat het kwaliteitsstelsel onvoldoende is. De AFM heeft de boete voor EY dus onvoldoende onderbouwd. Maar bij de Accountantskamer gaat dit niet op. Als je een rapport uitbrengt in naam van de accountantsdivisie van jouw kantoor moet je er als bestuursvoorzitter van die divisie voor zorgen dat het kwaliteitssysteem waarborgt dat een rapport geen verkeerde indruk wekt over de bemoeienis van accountants en daarover geen foute informatie bevat. Als het systeem op dit punt tekortschiet, moet je als voorzitter en kwaliteitsbepaler in actie komen. Zeker als je daarop gewezen wordt door de gebruiker van een op dit punt misleidend rapport.

De bestuursvoorzitter is niet verantwoordelijk voor de tekortkomingen in het rapport, alleen voor die in het kwaliteitssysteem. Dat systeem hoeft in dit geval niet te voldoen aan de NVKS, omdat het geen (aan) assurance (verwante) opdracht betreft. Het systeem moet wel voldoen aan de VGBA en dan met name de fundamentele beginselen van vakbekwaamheid en zorgvuldigheid. Verder had de bestuursvoorzitter op grond van art. 9 van de VGBA actie moeten ondernemen tegen de onjuiste, onvolledige en misleidende informatie over de betrokkenheid van accountants.

De Accountantskamer merkt hierover met zoveel woorden op “dat tijdens de behandeling van onderhavige klacht niet is gebleken dat EY, en namens EY betrokkene, maatregelen noodzakelijk heeft geacht om voormeld gebrek in het kwaliteitssysteem alsnog te helen”. De tuchtrechter, die alleen het handelen en nalaten van accountants beoordeelt, lijkt hiermee ook kritiek te uiten op het kantoor. Het oordeel van de Accountantskamer is verder opmerkelijk omdat het CBb de boete wegens tekortkomingen in het kwaliteitsstelsel van EY Accountants onlangs schrapte.

Deel dit artikel

f **in**